

KONSTITUTSIYA VA MA’NAVIYAT: JAMIYAT TARAQQIYOTINING ASOSI

Muptillaeva Naubaxar Nurabulla kizi
Nukus davlat pedagogika instituti magistrant

KIRISH

Har qanday davlatning mustahkamligi uning Konstitutsiyasiga asoslanadi. Konstitutsiya nafaqat huquqiy hujjat, balki davlatning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy yo‘nalishlarini belgilovchi asosiy omildir. Konstitutsiya – bu xalqning erki, huquqlari va burchlarini belgilovchi muhim hujjat bo‘lib, u jamiyatning barqarorligi va taraqqiyoti uchun xizmat qiladi.

Bugungi kunda insoniyat rivojlanishining eng muhim omillaridan biri bu huquqiy bilim va ma’naviyatning uyg‘unligidir. Agar Konstitutsiya jamiyatning huquqiy asosini tashkil etsa, ma’naviyat uning axloqiy tamoyillarini belgilaydi. Har ikki tushuncha davlat taraqqiyotida muhim rol o‘ynaydi.

Konstitutsiya – davlatning huquqiy tamal toshi

Konstitutsiya har bir demokratik jamiyat uchun huquqiy asos hisoblanadi. Unda fuqarolarning huquq va erkinliklari, davlat boshqaruvi, qonunchilik tizimi, sud hokimiyati va fuqarolik jamiyati asoslari aniq belgilab beriladi.

Konstitutsiyaning asosiy tamoyillari:

1. ****Huquqiy davlat tamoyili**** – Konstitutsiya qonun ustuvorligini ta’minlaydi.
2. ****Fuqarolik huquqlari va erkinliklari**** – Har bir fuqaroning huquqlari kafolatlanadi.
3. ****Demokratiya**** – Fuqarolarning davlat boshqaruvida ishtirok etish huquqi.
4. ****Ijtimoiy adolat**** – Jamiyatda tenglik va adolatni ta’minlash.

O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi 1992-yil 8-dekabrda qabul qilingan bo‘lib, unda xalqning huquqlari va erkinliklari, shuningdek, davlatning demokratik rivojlanish yo‘li aniq belgilab berilgan.

Ma’naviyat – jamiyatning axloqiy negizi

Ma’naviyat – bu insonning axloqiy qadriyatlari, ichki dunyosi, madaniyati va milliy o‘ziga xosligidir. Jamiyat rivojlanishi uchun faqat qonunlar yetarli emas, balki insonlarning ma’naviy kamoloti ham muhim rol o‘ynaydi. Ma’naviy qadriyatlar insonlar o‘rtasida hurmat, o‘zaro tushunish va hamjihatlikni shakllantirishga yordam beradi.

Ma’naviyatning asosiy jihatlari:

1. ****Axloqiy qadriyatlar**** – Halollik, vatanparvarlik, mehr-oqibat.
2. ****Madaniyat**** – Adabiyot, san’at, tarixiy meros.
3. ****Diniy va milliy qadriyatlar**** – Har bir xalqning o‘ziga xos merosi.

Konstitutsiya va ma’naviyatning uyg‘unligi

Konstitutsiya va ma’naviyat o‘zaro bog‘liq tushunchalardir. Huquqiy bilim bilan ma’naviy yetuklik birgalikda insonlarni ongli va mas’uliyatli fuqaro bo‘lishga yo‘naltiradi.

Agar fuqaro Konstitutsiyaga hurmat bilan qarasa va ma’naviy jihatdan yetuk bo‘lsa, jamiyat yanada barqaror va taraqqiy etgan bo‘ladi. O‘zbekistonda olib borilayotgan islohotlar ham aynan shunga qaratilgan bo‘lib, jamiyatda qonun ustuvorligini ta’minlash va insonlarning ma’naviy qadriyatini yuksaltirish muhim vazifa hisoblanadi.

XULOSA

Konstitutsiya va ma’naviyat jamiyat taraqqiyotining ikkita asosiy ustunidir. Konstitutsiya huquqiy barqarorlikni ta’minlasa, ma’naviyat fuqarolarning axloqiy va madaniy kamolotini belgilaydi. Har bir fuqaro Konstitutsiya va ma’naviyatni chuqur anglab, ularni hayotida qo‘llashi lozim. Faqat shundagina adolatli, erkin va taraqqiy etgan jamiyat qurish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.
2. Karimov I.A. O‘zbekistonning o‘z istiqloli va taraqqiyot yo‘li. – Toshkent: O‘zbekiston, 1992.
3. Yuldashev A. Konstitutsiya va huquqiy madaniyat. – Toshkent: Adolat, 2018.
4. G‘ofurov U. Ma’naviyat asoslari. – Toshkent: Ma’naviyat, 2017.
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Konstitutsiya kuni munosabati bilan qilgan chiqishlari. – www.prezident.uz
6. Bobur H. Huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati. – Toshkent: Adolat, 2020.
7. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi materiallari – www.parliament.gov.uz
8. UNESCO. Human Rights and Cultural Values. – Paris: UNESCO Publishing, 2015.